

Programmatekst TopZorg 2014-2018

juni 2014

Colofon

ZonMw stimuleert gezondheidsonderzoek en zorginnovatie.

Vooruitgang vraagt om onderzoek en ontwikkeling. ZonMw financiert gezondheidsonderzoek én stimuleert het gebruik van de ontwikkelde kennis – om daarmee de zorg en gezondheid te verbeteren.

ZonMw heeft als hoofdpdrachtgevers het ministerie van VWS en NWO.

Voor meer informatie over het programma TopZorg kunt u contact opnemen met het secretariaat via e-mail topzorg@zonmw.nl of telefoon 070 349 50 80.

Datum: 23-6-2014

ZonMw
Laan van Nieuw Oost-Indië 334
Postbus 93245
2509 AE Den Haag
Tel. 070 349 51 11
Fax 070 349 53 58
www.zonmw.nl
info@zonmw.nl

Inhoud

1	Inleiding.....	4
1.1	ZonMw programma TopZorg 2014-2018.....	4
2	Opzet van het programma TopZorg	6
2.1	Domeinaanvragen	6
2.2	Domeingerelateerde onderzoeksaanvragen	6
2.3	Programmabrede Evaluatie	7
3	Afstemming en samenwerking.....	9
4	Communicatie en implementatie	10
5	Organisatie.....	11
6	Financiën	14
Bijlage A	Opdrachtbrief ministerie van VWS.....	15
Bijlage B	Uitnodiging indienen domeinaanvragen TopZorg.....	18
Bijlage C	Uitnodiging indienen onderzoeksvoorstellen TopZorg	23
Bijlage D	Commissiesamenstelling	28

1 Inleiding

Het ministerie van VWS, directie Curatieve Zorg heeft ZonMw opdracht gegeven het experiment TopZorg te coördineren (zie de opdrachtbrief in bijlage A). Hiertoe heeft zij ZonMw gevraagd een beknopt plan van aanpak aan te leveren, inclusief een meerjarige begroting en liquiditeitsprognose. ZonMw komt tegemoet aan dit verzoek met deze programmatekst.

In hoofdstuk 1 schetsen we de hoofdlijnen van het programma TopZorg, waarna in hoofdstuk 2 de opzet van het programma uiteengezet wordt. In hoofdstuk 3 lichten we de afstemming en samenwerking van het programma TopZorg binnen en buiten ZonMw toe. Hoofdstuk 4 gaat in op de benodigde communicatie en implementatie. Hoofdstuk 5 richt zich op de organisatie van het programma. We sluiten af met een overzicht van de beschikbare financiën en onder welke voorwaarden deze kunnen worden aangewend om het programma TopZorg tot een succes te maken.

1.1 ZonMw programma TopZorg 2014-2018

Kern van het experiment TopZorg is het faciliteren van zeer specialistische zorg gecombineerd met wetenschappelijk onderzoek en onderwijs in een drietal niet academische ziekenhuizen en de evaluatie van de effecten daarvan in het kader van een experimentele pilot van beperkte duur. De opdracht voor het programma TopZorg vloeit voort uit het hoofdlijnenakkoord medisch specialistische zorg 2014-2017¹.

De meest complexe zorg

De universitaire medische centra (umc's) in Nederland vervullen een topreferente functie: zij leveren een bijzondere combinatie van zeer specialistische zorg met fundamenteel, translationeel en toegepast wetenschappelijk onderzoek. Hiervoor ontvangen zij jaarlijks van het ministerie van VWS een zogeheten beschikbaarheidsbijdrage academische zorg (voorheen als academische component aangeduid). In het zogenoemde ROBIJN project, proberen de umc's inzichtelijk te maken hoe de beschikbaarheidsbijdrage wordt besteed en welke eigenschappen een patiënt topreferent maakt.

Naast de umc's zijn er ook topklinische- en categorale ziekenhuizen die specialistische zorg bieden, gecombineerd met (voornamelijk klinisch) wetenschappelijk onderzoek. Doel van het experiment TopZorg is om vast te stellen of het meerwaarde biedt om een dergelijke combinatie van zorg en onderzoek ook te faciliteren voor niet-academische ziekenhuizen. Ook moeten de resultaten van TopZorg het ministerie van VWS input leveren voor toekomstig beleid rondom de beschikbaarheidsbijdrage. In het hoofdlijnenakkoord medisch specialistische zorg is afgesproken dat de beschikbaarheidsbijdrage academische zorg de komende 4 jaar niet wordt opengesteld voor andere zorginstellingen.

Deelnemende ziekenhuizen

Het ministerie van VWS heeft drie ziekenhuizen aangewezen voor deelname aan het programma TopZorg. Dit zijn: twee topklinische algemene ziekenhuizen (1) het St. Antonius Ziekenhuis in Nieuwegein en (2) het St. Elisabeth Ziekenhuis in Tilburg en (3) het categorale Oogziekenhuis Rotterdam. Deze drie ziekenhuizen werken op een aantal specifieke domeinen al aan een combinatie van specialistische zorg en onderzoek. De gekozen domeinen zijn expertisegebieden van de deelnemende ziekenhuizen. De vereniging Samenwerkende Topklinische opleidingsZiekenhuizen (STZ) onderschrijft de keuze voor deze ziekenhuizen. Alleen de drie participerende ziekenhuizen kunnen aanspraak maken op de beschikbare subsidie en aanvragen hiervoor indienen. Daarbij is samenwerking met een umc/wetenschappelijke onderzoeksinstelling verplicht.

Externe evaluatie

Het experiment heeft een looptijd van circa 4 jaar. Een evaluatie door een externe

¹ Onderhandelaarsresultaat medisch specialistische zorg 2014-2017, ministerie van VWS, 16 juli 2013

onderzoeksinstelling zal de maatschappelijke meerwaarde van deze subsidie vaststellen. Daarbij wordt onder andere gekeken: waaraan de extra subsidie is besteed; wat het effect is op het niveau van de patiënt, de volksgezondheid, opleiding en onderzoek; welk beleid is ingezet om de combinatie zorg en onderzoek vorm te geven.

ZonMw coördineert het experiment, waarbij een begeleidingscommissie verantwoordelijk is voor de uitvoering en de monitoring.

2 Opzet van het programma TopZorg

De drie ziekenhuizen die deelnemen aan het experiment TopZorg werken op een aantal specifieke domeinen al aan een combinatie van specialistische zorg en onderzoek. Het programma TopZorg (2014-2018) concentreert zich rond deze vijf expertisegebieden. Operationeel valt het programma uiteen in drie onderdelen: domeinaanvragen, domeingerelateerde onderzoeksaanvragen en een programmabrede evaluatie. Deze drie onderdelen worden hieronder achtereenvolgens toegelicht en uitgezet in de tijd. Met het ministerie van VWS is overeengekomen dat alle TopZorg projecten uiterlijk 30 juni 2018 moeten zijn afgerond. Zodat najaar 2018 alle programmaresultaten beschikbaar zijn.

2.1 Domeinaanvragen

Een domeinaanvraag is bedoeld als kaderdocument en beschrijft de positie die het ziekenhuis op het betreffende domein inneemt. In het verlengde daarvan beschrijft een domeinaanvraag de combinatie van de zeer specialistische zorg die het ziekenhuis de komende vier jaar op het betreffende domein voornemens is te leveren en het daaraan gekoppelde wetenschappelijke onderzoek. Het programma TopZorg concentreert zich op onderstaande vijf domeinen:

Ziekenhuis	Domein
St. Antonius ziekenhuis	Hartaandoeningen
	Longziekten
St. Elisabeth ziekenhuis	Neuro-domein
	Traumazorg
Oogziekenhuis Rotterdam	Oogaandoeningen

Na de uitnodiging voor het indienen van de domeinaanvragen (zie bijlage B) volgen later in de tijd nog 1-2 subsidierondes voor het indienen van de domeingerelateerde onderzoeksvoorstellen (zie 2.2). Dit betekent dat in de domeinplannen de nadruk ligt op de zorgcomponent en dat het beoogde onderzoek hierin slechts op hoofdlijnen wordt beschreven. Investerings in wetenschappelijke infrastructuur en/of apparatuur mogen alleen worden opgevoerd in het geval de regionale en/ of landelijke betekenis daarvan overtuigend kan worden aangetoond. Bijvoorbeeld via medegebruik door (onderzoekers van) andere instellingen. Voor de duur van het programma is voor de medische zorg rondom het gekozen domein samenwerking met tenminste één umc vereist. Voor het onderzoek is een soortgelijke samenwerking nodig met tenminste één wetenschappelijk onderzoeksinstituut.

Na vier jaar moet aangetoond kunnen worden wat de maatschappelijke meerwaarde is geweest van het experiment. Daarmee is evalueerbaarheid van de domeinaanvragen een van de belangrijkste criteria.

Gezien het belang van de relatie zorg en onderzoek die het programma kenschetst mag ieder ziekenhuis minimaal 30% en maximaal 80% van het beschikbare budget aan zorg besteden.

Planning in de tijd	
Vorbereiden call domeinaanvragen	februari-maart 2014
Indienen domeinaanvragen	maart-april 2014
Beoordelen domeinaanvragen	april-mei 2014
Uitvoering	augustus 2014 – juni 2018

2.2 Domeingerelateerde onderzoeksaanvragen

In het programma TopZorg staat een combinatie van zorg, onderzoek en onderwijs centraal. Kort na het indienen van de domeinaanvragen ontvangen de deelnemende ziekenhuizen een aparte uitnodiging voor het indienen van uitgewerkte domeingerelateerde onderzoeksaanvragen. Fundamenteel onderzoek valt buiten de kaders van het experiment TopZorg en komt daarmee niet voor subsidie in aanmerking. De deadline voor de eerste ronde onderzoeksaanvragen ligt naar verwachting rond juli 2014. Als in ronde 1 nog niet al het beschikbare budget is aangevraagd/ toegekend wordt eind 2014 een tweede mogelijkheid geboden voor het indienen van uitgewerkte onderzoeksaanvragen, met een deadline rond januari 2015.

Elke onderzoeksaanvraag wordt ingediend en beoordeeld conform de gebruikelijke ZonMw-procedure en dient aan te sluiten op de domeinaanvragen en het kader van dit TopZorg experiment. Voorafgaand aan indiening toetsen de ziekenhuizen zelf de relevantie van de onderzoeksaanvragen. Alleen de meest relevant bevonden voorstellen worden ingediend bij ZonMw, daarbij ook rekening houdend met het beschikbare budget per ziekenhuis/ domein. Daarmee ligt het accent in de ZonMw-procedure op het beoordelen van de kwaliteit van de ingediende onderzoeksaanvragen.

Gezien het belang van de relatie zorg en onderzoek die het programma kenschetst mag ieder ziekenhuis minimaal 20% en maximaal 70% van het beschikbare budget aan onderzoek besteden.

Zie bijlage C voor de uitnodiging tot het indienen van de onderzoeksaanvragen.

Planning in de tijd	
Voorbereiden call onderzoeksaanvragen	april 2014 – mei 2014
Indienen onderzoeksaanvragen (ronde 1)	mei 2014 – juli 2014
Beoordelen onderzoeksaanvragen	juli 2014 – oktober 2014
Uitvoering gehonoreerde onderzoeksprojecten	december 2014 – juni 2018
Indienen onderzoeksaanvragen (ronde 2*)	december 2014 – januari 2015
Beoordelen onderzoeksaanvragen	januari 2015 – april 2015
Uitvoering gehonoreerde onderzoeksprojecten	juni 2015 – juni 2018

* ronde 2 van de onderzoeksaanvragen vindt alleen plaats indien in de 1^e ronde nog niet al het beschikbare budget is aangevraagd door/ toegekend aan de deelnemende ziekenhuizen.

2.3 Programmabrede Evaluatie

Om vast te stellen wat de maatschappelijke meerwaarde is van het faciliteren van de combinatie zorg en onderzoek in topklinische ziekenhuizen en hoe in de toekomst om te gaan met de beschikbaarheidsbijdrage, is een goede overall evaluatie van belang. Voor deze evaluatie zijn de volgende vraagstellingen gedefinieerd:

- Welke effecten kunnen op de verschillende domeinen (patiënt, volksgezondheid, kosten, opleiding, onderzoek) worden vastgesteld (of indien niet vast te stellen: worden ingeschat)?
- Hoe worden de extra middelen besteed? Uitgesplitst op gedetailleerd niveau naar verzekerde zorg, niet verzekerde zorg, onderzoek. Hierbij is ook van belang aan te geven waar de grenzen liggen met dubbele bekostiging van dure zorg bijvoorbeeld omdat in het vernieuwde DBC-systeem, de DOT-bekostiging, aanpassingen zijn gedaan voor topreferente zorg.
- Welk beleid is ingezet door de ziekenhuizen om de combinatie tussen zorg en onderzoek vorm te geven, hoe hangen onderzoek en zorg met elkaar samen?
- Welke zorg en onderzoek kan ook op andere manier worden gefinancierd (bijv via de beleidsregel innovatie, via experimentele DBC's, via verzekeraar, via private sector)
- Hoeveel en welke patiënten gaan met de bijzondere subsidie welke zeer specialistische zorg ontvangen, die ze anders niet zouden krijgen? Hoe wordt de behoefte aan deze zorg vastgesteld? Kan worden aangetoond dat hierdoor umc's die deze patiënten ook behandelen, minder kosten maken?
- Met welke mogelijke alternatieve bestedingen van de extra middelen kan dit experiment worden vergeleken, en wat kan het verschil in opbrengst zijn, op elk van de domeinen? (deze vraag heeft te maken met de benodigde beslisinformatie van VWS over de toekomst van de beschikbaarheidsbijdrage. Dat betekent dat met name de vergelijking mogelijk moet zijn met de inzet van extra middelen bij umc's.)

Na twee jaar wordt een tussenevaluatie verwacht, na vier jaar de eindevaluatie.

Voor de evaluatie van het programma zijn drie gerenommeerde onderzoeksinstituten uitgenodigd om een plan op te stellen. De ingediende evaluatievoorstellen worden ingediend en beoordeeld op relevantie en kwaliteit conform de gebruikelijke ZonMw-procedure. Het ministerie van VWS beoordeelt mede de (beleids)relevantie.

Essentieel voor het welslagen van dit experiment is dat de pilotziekenhuizen en het instituut dat het evaluatieonderzoek gaat uitvoeren, gezamenlijk komen tot nadere precisering van bovengenoemde

onderzoeksvraagstellingen en de gegevens die de pilotziekenhuizen hiervoor moeten aanleveren. Zo snel mogelijk nadat er een besluit is genomen over wie het evaluatieonderzoek gaat uitvoeren, zal ZonMw hiervoor een eerste overleg organiseren.

Planning in de tijd	
Vorbereiden call programmabrede evaluatie	januari-februari 2014
Indienen evaluatievoorstellen	februari-maart 2014
Beoordelen evaluatievoorstellen	maart-mei 2014
Uitvoering evaluatieonderzoek	juni 2014 – juni 2018
- tussentijdse evaluatie	medio 2016
- eindevaluatie	medio 2018

3 Afstemming en samenwerking

TopZorg staat niet op zichzelf. Zo raakt het programma aan een aantal andere ZonMw programma's. Deze raakvlakken bieden mogelijkheden om samen te werken, onder andere op het gebied van uitvoering en communicatie. Het is dan ook relevant om afstemming te zoeken en elkaar goed geïnformeerd te houden. Ook vereist een goede uitvoering van het programma afstemming en samenwerking met partijen buiten ZonMw, zoals het ministerie van VWS, Zorginstituut Nederland en de direct betrokkenen vanuit de participerende ziekenhuizen en de evaluatieonderzoekers. Vanuit communicatief oogpunt worden stakeholders betrokken die belang hebben bij de resultaten van het experiment, zoals de Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra (NFU), Orde van Medisch Specialist en verzekeraars. Dit wordt verder uitgewerkt in het communicatieplan, dat na de start van het programma wordt opgesteld (zie ook hoofdstuk 4).

Binnen ZonMw

TopZorg is binnen ZonMw ondergebracht bij het *programmakader Kwaliteit en Doelmatigheid*. Zorg is kwalitatief goed als deze veilig, effectief, patiëntgericht, tijdig, doelmatig en gelijk voor iedereen is. De programma's binnen het programmakader Kwaliteit en Doelmatigheid richten zich op één of meer van deze aspecten. Met name de programma's *Kwaliteit van Zorg*, *DoelmatigheidsOnderzoek* en *Goed Gebruik Geneesmiddelen*, allen ondergebracht bij Kwaliteit en Doelmatigheid, raken aan TopZorg. Daarbuiten heeft TopZorg ook raakvlakken met programma's en thema's die het programmakader Kwaliteit en Doelmatigheid overstijgen. Denk daarbij aan de inzet van ZonMw op het optimaliseren van de *toegang tot dataverzamelingen en biobanken* (zie www.zonmw.nl/ttd), de *programma's Klinische Fellows* en *Translationeel onderzoek*.

Raakvlakken zitten met name op het niveau van de doelgroep waarop het programma zich richt, inzet op de integratie van zorg en onderzoek en het verbeteren van het wetenschappelijke onderzoek in de klinische praktijk.

Buiten ZonMw

Het ministerie van VWS, *directie Curatieve Zorg* is zoals gezegd opdrachtgever van het programma TopZorg. In afstemming met de contactpersonen binnen het ministerie worden nadere afspraken gemaakt over hoe elkaar zo goed mogelijk geïnformeerd te houden over belangrijke ontwikkelingen, zo ook de frequentie van gezamenlijk overleg.

Daar waar het gaat om het beoordelen in hoeverre de verleende zorg zoals beoogd tot de verzekerde zorg in het kader van de Zorgverzekeringswet kan worden gerekend, maakt ZonMw waar nodig gebruik van de expertise van *Zorginstituut Nederland*. Waar van toepassing wordt dit ingebed in de beoordelingsprocedure van de betreffende aanvragen.

Participerende ziekenhuizen en evaluatieonderzoekers

Voor het slagen van het experiment TopZorg is afstemming en samenwerking tussen de participerende ziekenhuizen onderling en tussen de ziekenhuizen en de evaluatieonderzoeker van belang. Hiertoe organiseert ZonMw gedurende de looptijd van het programma diverse (projectleiders)bijeenkomsten (zie ook hoofdstuk 5).

Ieder ziekenhuis wijst (per domein of project) een centraal aanspreekpunt aan. Deze persoon is zowel benaderbaar voor algemene vragen als ook inhoudelijke domein-/ onderzoeksgelateerde vragen en is, daar waar nodig, in staat om snel te schakelen met intern betrokkenen.

Daarnaast is er, met het oog op afstemming over communicatie rondom het verloop van het programma, de uitvoering en de resultaten, vanuit iedere organisatie een aanspreekpunt op het gebied van communicatie.

4 Communicatie en implementatie

De resultaten van het programma TopZorg kunnen leiden tot veranderingen in de financiering van zorg en onderzoek en kunnen consequenties hebben voor diverse partijen. Voor sommigen biedt dit kansen, voor anderen vormt dit wellicht eerder een bedreiging. De verwachting is dan ook dat het programma met belangstelling wordt gevolgd.

Dit hoofdstuk beschrijft het kader van de communicatie rondom TopZorg. In de tweede helft van 2014 wordt een communicatieplan opgesteld. Hierin worden communicatiedoelen, –doelgroepen en –activiteiten nader uitgewerkt. ZonMw zoekt hiervoor afstemming met het ministerie van VWS en aansluiting bij (de communicatieafdelingen van) de deelnemende ziekenhuizen.

Kernbegrippen communicatie

De communicatie rondom het programma kan aan de hand van een aantal kernbegrippen worden getypeerd:

Van groot belang is *transparantie*, zowel over het proces (aanvragen, beoordeling) als over de onderzoeksresultaten en evaluatie.

Voor wat betreft de communicatie over de inhoud en resultaten is enige *terughoudendheid* op zijn plaats. Communicatie gaat vooral over het verloop van het programma en de onderzoeksprojecten. Pas aan het einde van het programma kan er, in afstemming met het ministerie van VWS, over de evaluatie en de conclusies worden gecommuniceerd.

Rondom het communiceren is het wenselijk om *gezamenlijk* op te trekken: VWS, de drie deelnemende ziekenhuizen, de evaluatieonderzoekers en ZonMw. De deelnemende ziekenhuizen worden zoveel mogelijk als afzender ingezet, zij bieden de input en vertellen het verhaal. Gezien het karakter van het programma is het ministerie van VWS nauw betrokken bij de communicatie. ZonMw heeft hierin een coördinerende rol. Hierbij is het van belang dat er vanuit alle partijen een aanspreekpunt op het gebied van communicatie is.

Bij de communicatieactiviteiten zal zoveel mogelijk worden aangesloten bij en gebruik gemaakt worden van *bestaande communicatiekanalen*.

Activiteiten

De *programmaweb*site www.zonmw.nl/topzorg vormt een belangrijk communicatiekanaal. Hier is achtergrondinformatie te vinden en gedurende de loop van het programma actuele informatie zoals informatie over de domeinen, relevante ontwikkelingen, (tussentijdse) rapportages en (project)resultaten.

Vanaf 2015 vinden er *sitevisits* plaats, waarbij vertegenwoordigers van de begeleidingscommissie en ZonMw op locatie door de projectteams worden geïnformeerd over de voortgang van de domeinen en de daarmee verbonden onderzoeksprojecten. Ook zullen er *bijeenkomsten* worden georganiseerd voor en door de deelnemende ziekenhuizen samen. Hier staan samenwerking en het uitwisselen van ervaringen centraal. Dit type bijeenkomsten kan worden benut om het verloop van het programma en de tussentijdse resultaten naar boven te halen en te verspreiden. Ook worden hier geleerde lessen, kansen en knelpunten gedeeld.

Deze en andere activiteiten worden in het bovengenoemde communicatieplan verder uitgewerkt.

5 Organisatie

Hieronder wordt beschreven hoe het programma TopZorg is georganiseerd. Met daarbij aandacht voor de rol van ZonMw, de begeleidingscommissie, de ZonMw procedures en de afwijkingen daarvan, hoe invulling te geven aan monitoring en begeleiding en tot slot de planning,

ZonMw

Het ZonMw bestuur is het hoogste orgaan binnen ZonMw en draagt de bestuurlijke en bestuursrechtelijke eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering en coördinatie van het programma en legt periodiek eindverantwoording af aan de opdrachtgever door middel van jaarplan, jaarverslag en voortgangrapportages. Dit gebeurt met inachtneming van de hierover genoemde specifieke afspraken met VWS, zie onder procedures.

De dagelijkse uitvoering van het programma berust bij het ZonMw programmabureau bestaande uit een programmacoördinator/ -adviseur, programmasecretaris en programma-assistent. Verdere ondersteuning bestaat uit een secretaresse en een communicatie- en implementatie medewerker.

Begeleidingscommissie

Deze commissie, benoemd door het bestuur van ZonMw, is verantwoordelijk voor de uitvoering en monitoring van het programma. Zij beoordeelt de evaluatieaanvragen en de domeinaanvragen die de ziekenhuizen indienen bij de start van het experiment. Dit resulteert in een advies aan de minister van VWS over toekenning van de subsidies, die op basis daarvan het definitieve besluit neemt.

Specifiek voor de beoordeling van de domeingerelateerde onderzoeksaanvragen wordt een subcommissie samengesteld, bestaande uit 3-4 leden van de begeleidingscommissie aangevuld met twee experts op het terrein van klinisch onderzoek en onderzoeksinfrastructuur uit andere ZonMw commissies. Deze subcommissie draagt zorg voor een zorgvuldige voorbereiding van de ingediende onderzoeksaanvragen, waarna deze ter besluitvorming worden voorgelegd aan de begeleidingscommissie. De begeleidingscommissie brengt op basis daarvan advies uit aan de minister van VWS over toekenning van de subsidies, die uiteindelijk het definitieve besluit neemt. Het programmateam van TopZorg ondersteunt de begeleidingscommissie en de subcommissie.

Zie bijlage D voor de commissiesamenstelling.

Procedures

Gezien de bijzondere aard van het programma TopZorg wijken de procedures voor het indienen en beoordelen van subsidieaanvragen op onderdelen af van de gebruikelijke ZonMw procedures. Onderstaand een opsomming van de belangrijkste afwijkingen.

Algemeen:

- Binnen het programma wordt niet gewerkt met vooraanmeldingen.
- Er kan alleen op uitnodiging worden ingediend.
- De minister van VWS neemt het definitieve besluit over toekenning van de subsidies en niet het ZonMw bestuur.
- Het is altijd mogelijk om binnen een project inhoudelijke en budgettaire wijzigingsvoorstellen in te dienen, mits vooraf ingediend en goed onderbouwd. Zie hiervoor artikel 4 'meldplicht' van onze algemene subsidiebepalingen. Budgettaire verschuivingen tussen domeinen onderling en tussen de deelonderzoeken binnen de domeinen is niet gebruikelijk, maar gezien het bijzondere karakter van het programma TopZorg zal ZonMw dergelijke wijzigingsvoorstellen op vergelijkbare wijze in behandeling nemen als wijzigingsvoorstellen binnen een project.
- Alle TopZorg gesubsidieerde projecten dienen uiterlijk 30 juni 2018 te zijn afgerond.

Domeinaanvragen en domeingerelateerde onderzoeksvoorstellen:

- De subsidies worden uitsluitend toegekend aan de drie deelnemende ziekenhuizen (zie 1.1), binnen de afgesproken budgetverdeling en op voorwaarde van goedkeuring van de voorstellen. Binnen het programma TopZorg is er geen sprake van concurrentie met projecten buiten het eigen ziekenhuis. Concurrentie kan, waar het de onderzoeksvoorstellen betreft, alleen aan de orde zijn binnen een ziekenhuis.
- De domeinaanvragen worden beoordeeld door de begeleidingscommissie. Zij voorzien voorafgaand aan de vergadering elk voorstel van commentaar. De plannen worden integraal beoordeeld, waarbij alle elementen van topzorg (patiëntenzorg, onderzoek en onderwijs) worden betrokken. Daarbij heeft Zorginstituut Nederland een adviserende rol ten aanzien van de vaststelling in hoeverre de verleende zorg zoals beoogd tot de verzekerde zorg in het kader van de Zorgverzekeringswet kan worden gerekend.
- De beoordeling van de onderzoeksaanvragen verloopt conform de gebruikelijke ZonMw procedure. Voorafgaand aan indiening toetsen de ziekenhuizen zelf de relevantie van de onderzoeksaanvragen.
- Met het oog op het zo optimaal mogelijk benutten van de doorlooptijd van het experiment TopZorg is de startdatum van projecten vastgesteld op 2 maanden na honorering, in plaats van de gebruikelijke 6 maanden.

Programmabrede evaluatie:

- Drie gerenommeerde onderzoeksinstellingen zijn uitgenodigd een onderzoeksvoorstel in te dienen, waarvan uiteindelijk één voorstel zal worden gehonoreerd.
- De beoordeling van de evaluatievoorstellen verloopt conform de gebruikelijke ZonMw procedure. Het ministerie van VWS beoordeelt mede de (beleids)relevantie.

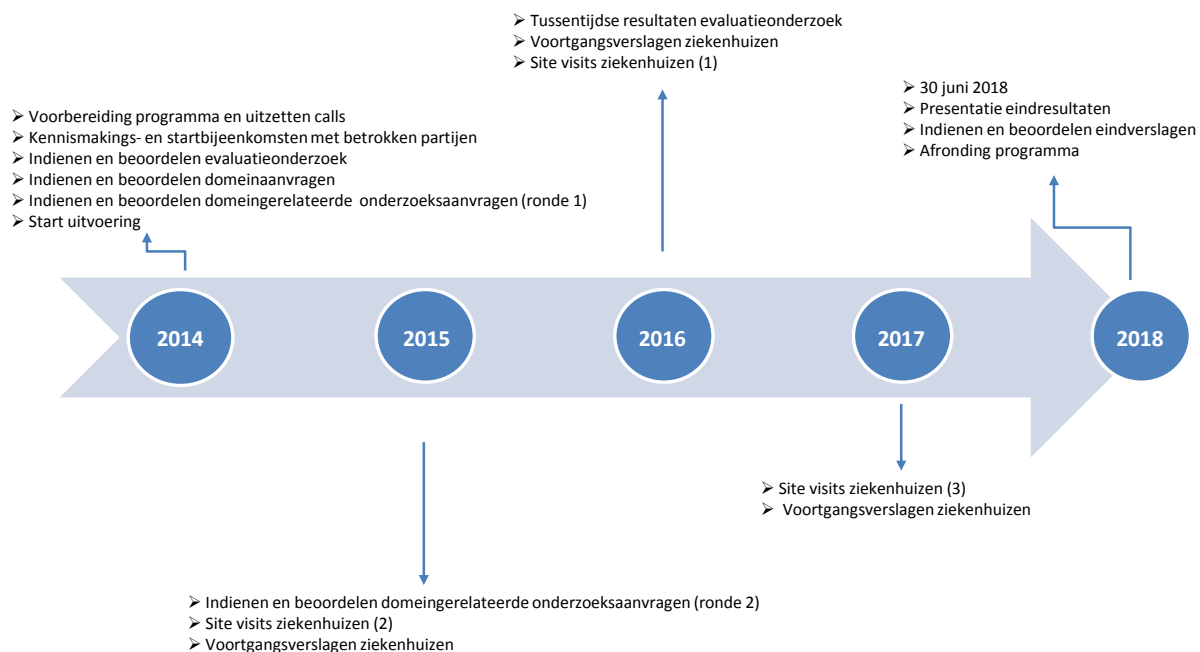
Monitoring en begeleiding

Als onderdeel van de monitoring leggen ZonMw en de begeleidingscommissie sitevisits af. Gedurende de looptijd wordt ieder ziekenhuis twee keer bezocht. Hoe daarbuiten vorm en inhoud te geven aan de monitoring van projecten is nog niet in detail vastgelegd. De insteek is om hier, zowel qua vorm als inhoud, pragmatisch mee om te gaan. In overleg met de participerende ziekenhuizen en de evaluatieonderzoekers werkt ZonMw vóór 1 oktober 2014 een aanpak hiervoor uit.

Tenminste één keer per jaar organiseert ZonMw een bijeenkomst voor de participerende ziekenhuizen gezamenlijk. Het betreft hier bijeenkomsten voor en door projectleiders/ -betrokkenen, met als doel delen, leren en inspireren. Daar waar dit toegevoegde waarde heeft worden ook de evaluatieonderzoekers uitgenodigd. De agenda voor deze bijeenkomsten stelt ZonMw vast in nauw overleg met de contactpersonen van de ziekenhuizen.

Planning

In onderstaande figuur tot slot een globale weergave van de planning van het programma TopZorg

figuur 1: Planning programma TopZorg

6 Financiën

Het programma TopZorg kent een looptijd van circa vijf jaar, met een beschikbaar budget van € 30 miljoen. Dit is inclusief voorbereiding en werkzaamheden ter afronding van het programma. Zoals aangegeven door het ministerie van VWS is maximaal 4% (€ 1,2 miljoen) van het totale budget beschikbaar voor de coördinatie door ZonMw en de programmabrede evaluatie. Het resterende budget van € 28,8 miljoen is bestemd voor de drie deelnemende ziekenhuizen. Dit budget is in overleg met het ministerie van VWS en de deelnemende ziekenhuizen als volgt verdeeld:

Ziekenhuis	Budget	# domeinen
St. Antonius Ziekenhuis	12.70 miljoen	2
St. Elisabeth Ziekenhuis	9.44 miljoen	2
Oogziekenhuis Rotterdam	6.66 miljoen	1
TOTAAL	28.80 miljoen	5

Gezien het belang van de relatie zorg en onderzoek die het programma kenschetst mag ieder ziekenhuis minimaal 30% en maximaal 80% van het beschikbare budget aan zorg besteden. Oftewel minimaal 20% en maximaal 70% van het beschikbare budget kan aan onderzoek worden besteed.

In onderstaande tabellen presenteren we een overzicht van de verplichtingen, liquiditeitsprognose en de bevoorschotting vanuit VWS voor de uitvoering van het programma TopZorg.

1. Verplichtingen	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Totaal
Programma							
Programmabrede evaluatie	350.000						350.000
Domeinaanvragen ziekenhuizen	14.125.400						14.125.400
Domeingerelateerde onderzoeks aanvragen ziekenhuizen							
Ronde 1 (4-jarig)	7.337.300						7.337.300
Ronde 2 (3-jarig)		7.337.300					7.337.300
CIP		1.500	6.000	1.500	6.000		15.000
Programmakosten ZonMw							
Commissiekosten (reiskosten en vacatiegelden)	5.360	6.765	3.844	5.289	3.720		24.978
Algemene kosten	2.000	2.500	3.500	2.500	4.107		14.607
Programmakosten ZonMw	204.835	159.612	139.589	141.683	149.696		795.415
Totale Verplichtingen	22.024.895	7.507.677	152.933	150.972	163.523		30.000.000
2. Liquiditeitsoverzicht	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Totaal
Programma							
Programmabrede evaluatie	70.000	70.000	70.000	70.000	70.000		350.000
Domeinaanvragen ziekenhuizen	2.825.080	2.825.080	2.825.080	2.825.080	2.825.080		14.125.400
Domeingerelateerde onderzoeks aanvragen ziekenhuizen							
Ronde 1 (4-jarig)	1.467.460	1.467.460	1.467.460	1.467.460	1.467.460		7.337.300
Ronde 2 (3-jarig)		1.956.613	1.956.613	1.956.613	1.467.460		7.337.300
CIP		1.500	6.000	1.500	6.000		15.000
Programmakosten ZonMw							
Commissiekosten (reiskosten en vacatiegelden)	5.360	6.765	3.844	5.289	3.720		24.978
Algemene kosten	2.000	2.500	3.500	2.500	4.107		14.607
Programmakosten ZonMw	204.835	159.612	139.589	141.683	149.696		795.415
Totale Uitgaven	4.574.735	6.489.530	6.472.086	6.470.125	5.993.523		30.000.000
3. Bevoorschotting Opdrachtgever	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Totaal
Beschikbaar (in overleg met VWS afgeweken van reeks in opdrachtbrief 13-12-2013)	0	8.000.000	8.000.000	8.000.000	1.000.000	5.000.000	30.000.000
Liquiditeitsprognose ZonMw (totaal tabel 2)	4.574.735	6.489.530	6.472.086	6.470.125	5.993.523	0	30.000.000
Verschil	-4.574.735	1.510.470	1.527.914	1.529.875	-4.993.523	5.000.000	0

Bijlage A Opdrachtbrief ministerie van VWS

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

Aan het bestuur van ZonMw
Postbus 93245
2509 AE DEN HAAG

INGEKOMEN
17 DEC. 2013
Behandelen: KSD, mungla
Fotokopie: ^{bestuur} MT, fsc

Datum 13 DEC 2013
Betreft Experiment bijzondere financiering ziekenhuizen

**Directoraat Generaal
Curatieve Zorg**
Directie Curatieve Zorg

Bezoekadres:
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen bij
dr. M.K.A. Sloover - Dankers
Medewerker

T 070-3406321
M +31(0)6-51532110
mk.sloover@minvws.nl

Kenmerk
181076-114966-CZ

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

Geacht bestuur,

In het onderhandelaarakkoord medisch specialistische zorg is afgesproken dat de beschikbaarheidsbijdrage academische zorg gedurende deze kabinetsperiode niet wordt opengesteld voor andere instellingen dan umc's en het NKI-AVL. In datzelfde akkoord is afgesproken dat gedurende 2014-2017 bij wijze van experiment financiering beschikbaar wordt gesteld waarmee een combinatie van zeer specialistische zorg en onderzoek in een beperkt aantal ziekenhuizen gefinancierd kan worden. Het St. Antonius Ziekenhuis in Nieuwegein, het Elisabeth Ziekenhuis in Tilburg en het Oogziekenhuis in Rotterdam hebben eerder blijf gegeven een bijzondere combinatie van zeer specialistische zorg, onderzoek en onderwijs te leveren. De minister van VWS heeft daarop besloten, na consultatie van de voorzitter van de STZ, om gedurende de periode 2014 tot en met 2017 budget beschikbaar te stellen voor deze drie ziekenhuizen. Dit budget wordt beschikbaar gesteld in de vorm van een subsidie. Het is van belang dat de activiteiten die gedurende dit experiment uitgevoerd worden aantoonbaar niet op andere wijze gefinancierd kunnen worden. Tevens wordt aan dit experiment een evaluatie gekoppeld waarin de maatschappelijke meerwaarde wordt vastgesteld.

Zoals eerder met uw directeur dhr Smid besproken, verzoek ik ZonMw de coördinatie van het volledige experiment uit te voeren. In deze brief breng ik graag de uitgangspunten die ik van belang vind voor de inrichting van het experiment onder uw aandacht. Ik verzoek u hiermee rekening te houden.

Financiering

Voor het experiment is een indicatief budget beschikbaar van € 30 miljoen, als volgt verdeeld:

2014	2015	2016	2017	Totaal
€ 6 miljoen	€ 8 miljoen	€ 8 miljoen	€ 8 miljoen	€ 30 miljoen

De minister van VWS zal na het indienen van de voorstellen door de ziekenhuizen een besluit nemen over de verdeling van het geld tussen de drie ziekenhuizen. Voor de coördinatie door ZonMw en de evaluatie door een extern onderzoeksbureau is maximaal 4% van het totale budget beschikbaar (€1,2 miljoen).

**Directoraat Generaal
Curatieve Zorg**

Kenmerk
181076-114966-CZ

Inhoudelijk

- a) Zoals ook in het IBO umc's rapport is benoemd, bestaat voor de academische component van de umc's onvoldoende transparantie op de gemaakte kosten en de opbrengsten. Met het ROBIJN project is de NFU thans bezig dit beter in kaart te brengen. In lijn met het ROBIJN project willen we voor dit experiment aan de start goede criteria opstellen waaraan de zorg en het onderzoek moet voldoen en welke resultaten moeten worden behaald. Na twee en na vier jaar zal getoetst worden of de ziekenhuizen voldoen aan de eisen die gesteld zijn.
- b) Het is van groot belang dat aangetoond wordt dat de activiteiten die gefinancierd worden tijdens dit experiment niet op andere wijze gefinancierd kunnen worden, bijvoorbeeld door zorgverzekeraars of door externe partijen.
- c) Daarnaast is het van belang om na vier jaar aan te kunnen tonen wat de maatschappelijke meerwaarde is geweest van dit experiment. Die meerwaarde kan bijvoorbeeld worden vertaald in de volgende aspecten van geleverde zorg:
 - door de patiënt ervaren kwaliteit van zeer specialistische zorg
 - verbetering van de gezondheid/vitaliteit van een gedefinieerde populatie/specifieke doelgroep die zeer specialistische zorg behoeft
 - effecten op de kosten per capita
- d) ZonMw zal het gehele traject coördineren en beoordelen. Voor de evaluatie van het experiment in de drie pilot ziekenhuizen nodigt ZONMW enkele gerenommeerde onderzoeksinstituten uit om een plan op te stellen.
- e) ZonMw stelt voor de uitvoering van het programma een begeleidingscommissie in onder leiding van een onafhankelijke voorzitter. Vanuit VWS wordt een waarnemer aan de commissie toegevoegd.
- f) De drie instellingen bereiden een subsidieaanvraag voor, inclusief een uitgewerkte begroting. Onderdeel van het onderzoeksplan is het benoemen van indicatoren om een goede evaluatie mogelijk te maken. Naast structuur-, proces- en uitkomstindicatoren dienen ook economische en financiële indicatoren te worden meegenomen.
- g) Leden van de begeleidingscommissie kunnen elke voorstel van commentaar voorzien. Indieners kunnen hierop reageren (wederhoor).
- h) ZonMw adviseert de minister van VWS over toekenning van de subsidies. Deze besluit uiteindelijk over de subsidies die via ZonMw zullen worden toegekend.
- i) Voor de duur van het programma is voor de medische zorg rondom het gekozen domein een samenwerkingsovereenkomst tussen elk van de ziekenhuizen met tenminste één umc vereist. Voor onderzoek is een soortgelijke overeenkomst met tenminste één universitair instituut nodig.
- j) Projectteams zullen periodiek gezamenlijk overleggen, en tenminste jaarlijks wordt een bijeenkomst georganiseerd met besturen van drie instellingen, de evaluatieonderzoekers, de projectteams en de begeleidingscommissie. ZonMw is als coördinator van het experiment verantwoordelijk voor de organisatie hiervan.

Graag zie ik een beknopt plan van aanpak en een meerjarige liquiditeitenprognose inclusief de uitvoeringskosten ZonMw tegemoet. De directie Curatieve Zorg is binnen VWS de eerstverantwoordelijke directie op dit terrein. Contactpersoon is mw. dr. M.K.A. (Marlies) Sloover.

**Directoraat Generaal
Curatieve Zorg**

Kenmerk

181076-114966-CZ

Hoogachtend,

de minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,
namens deze,
de directeur-generaal Volksgezondheid,

drs. P.H.A.M. Huijts

Bijlage B Uitnodiging indienen domeinaanvragen TopZorg

Datum verzonden: 6 maart 2014
Datum deadline: 17 april 2014 om 15:00 uur

Dit is een uitnodiging tot het indienen van subsidieaanvragen binnen het programma TopZorg voor de geselecteerde domeinen, de zogenoemde 'domeinaanvragen'. Per deelnemend ziekenhuis zijn de volgende domeinen vastgesteld:

Ziekenhuis	Domein
St. Antonius ziekenhuis	Hartaandoeningen
	Longziekten
St. Elisabeth ziekenhuis	Neuro-domein
	Traumazorg
Oogziekenhuis Rotterdam	Oogaandoeningen

Achtergrond

Het Experiment TopZorg gaat, voor een periode van 4 jaar (2014-2017), specifieke zorg, onderzoek en onderwijs in een drietal niet-academische ziekenhuizen² faciliteren. Het betreft een bijzondere subsidie voor de aangegeven periode, met als doel het vaststellen van de meerwaarde hiervan. De pilot ondersteunt zeer specialistische patiëntenzorg (waarvoor geen doorverwijzing meer mogelijk is), geleverd door meerdere disciplines en binnen het ziekenhuis breed ingebed als prioriteit voor zowel zorg als wetenschappelijk onderzoek.

Academische ziekenhuizen in Nederland ontvangen voor deze combinatie van zorg, onderzoek en onderwijs een beschikbaarheidsbijdrage van de overheid. Doel van het experiment TopZorg is om vast te stellen of het meerwaarde biedt om deze combinatie ook te faciliteren voor niet-academische ziekenhuizen. Met het oog hierop wordt door een extern onderzoeksbureau, in nauwe samenwerking met de deelnemende ziekenhuizen, een programmabrede evaluatie uitgevoerd. Een aantal activiteiten, waaronder de resultaten van het experiment TopZorg, zullen het ministerie van VWS input leveren voor besluitvorming rondom toekomstig beleid op dit terrein.

Alleen de drie niet-academische ziekenhuizen die participeren in het experiment TopZorg kunnen aanspraak maken op de beschikbare subsidie en aanvragen hiervoor indienen. Daarbij is samenwerking met een UMC/ onderzoeksinstituut verplicht.

Deze subsidieoproep is bedoeld voor het indienen van de domeinaanvragen. De domeinaanvraag is bedoeld als kaderdocument en beschrijft de positie die het ziekenhuis op het betreffende domein inneemt. In het verlengde daarvan beschrijft de domeinaanvraag de combinatie van de zeer specialistische zorg die het ziekenhuis op dit domein voornemens is te leveren en het daaraan gekoppelde wetenschappelijke onderzoek.

Na de voorliggende subsidieoproep volgen later in de tijd nog twee subsidierondes specifiek bedoeld voor het indienen van de separate onderzoeksvoorstellen. De deadlines voor deze rondes liggen naar verwachting rond juni 2014 en (indien nodig) januari 2015. Dit betekent dat in de domeinplannen de nadruk ligt op de zorgcomponent en dat het beoogde onderzoek hierin slechts op hoofdlijnen hoeft te worden beschreven.

² St. Antonius Ziekenhuis in Nieuwegein, St. Elisabeth Ziekenhuis in Tilburg en het Oogziekenhuis Rotterdam

Budget en looptijd

Voor de drie ziekenhuizen die deelnemen aan dit experiment is in totaal een budget beschikbaar van 28,8 miljoen euro. Dit budget is als volgt verdeeld over de drie ziekenhuizen:

Ziekenhuis	Budget	# domeinen
St. Antonius Ziekenhuis	12.70 miljoen	2
St. Elisabeth Ziekenhuis	9.44 miljoen	2
Oogziekenhuis Rotterdam	6.66 miljoen	1
TOTAAL	28.80 miljoen	5

Gezien het belang van de relatie zorg en onderzoek die het programma kenschetst mag ieder ziekenhuis minimaal 30% en maximaal 80% van het beschikbare budget aan zorg besteden. Uiterlijk 2 maanden na honorering dienen de domeinaanvragen van start te gaan³. De einddatum van de domeinaanvragen hangt samen met de duur het experiment TopZorg (2014-2017) en is vastgesteld op 31 december 2017.

Inhoudelijke - en samenwerkingscriteria

- De domeinaanvraag heeft een kaderschetsend karakter.
- Na vier jaar moet aangetoond kunnen worden wat de maatschappelijke meerwaarde is geweest van dit experiment. Daarmee is evalueerbaarheid van de domeinaanvragen een van de belangrijkste criteria.
- Het programmabrede evaluatieonderzoek brengt organisatorische en financiële consequenties met zich mee voor de deelnemende ziekenhuizen. Vooruitlopend op de keuze voor een onderzoeksinstelling die deze evaluatie gaat uitvoeren, en honorering van het door hen ingediende plan, vragen wij u in uw domeinplannen zo goed mogelijk hierop te anticiperen. De bijlage 'Onderzoeksvraagstellingen evaluatieonderzoek TopZorg' kunt u hiervoor als richtinggevend kader gebruiken.
- De activiteiten die gedurende dit experiment worden uitgevoerd kunnen aantoonbaar niet op andere wijze gefinancierd worden. Ten aanzien van de zorgkosten dient een onderverdeling te worden gemaakt naar wel/ niet verzekerde zorg. Daar waar het verzekerde zorg betreft moet worden toegelicht waarom deze activiteiten niet vanuit de reguliere zorgbekostiging kunnen worden gefinancierd (zoals DOT/ DBC's). Daar waar het niet verzekerde zorg betreft licht u toe waarom er geen alternatieve financieringsmogelijkheden zijn (bijv. via de private sector of experimentele DBC's).
- Fundamenteel onderzoek⁴ valt buiten de kaders van dit experiment en komt daarmee niet voor subsidie in aanmerking.
- Voor de duur van het experiment is samenwerking met een UMC/ onderzoeksinstelling vereist.
- Investerings in wetenschappelijke infrastructuur en/ of apparatuur mogen alleen worden opgevoerd in het geval de lokale en landelijke betekenis daarvan overtuigend kan worden aangetoond (bijvoorbeeld via medegebruik door (onderzoekers van) andere instellingen).
- De deelnemende ziekenhuizen moeten aan het eind van het experiment TopZorg antwoord kunnen geven op de vragen: "Gaan we door, zo ja, met welke onderdelen, op welke manier en hoe kunnen we dat realiseren?". Dit vereist in de domeinplannen een nadere uitwerking van hoe invulling te geven aan kennisoverdracht, implementatie en borging.

³ Dit wijkt af van de Algemene subsidiebepalingen ZonMw, geldend per 1 juli 2013.

⁴ Onderzoek waarvan de vraagstelling voornamelijk wordt bepaald door wetenschapsinterne motieven en dat primair is gericht op kennisvermeerdering.

Naast de specifieke inhoudelijke criteria in deze subsidieoproep zijn er vier algemene criteria waar ZonMw naar kijkt bij de beoordeling van alle projecten: diversiteit van mensen, participatie van patiënten en/of eindgebruikers, toepassing van ICT en e-health en toegang tot data.

Goede projecten houden waar mogelijk rekening met verschillen tussen mensen. Bijvoorbeeld met verschillen in leeftijd, sekse, sociaaleconomische status en culturele achtergrond. Daarnaast is het van belang dat projecten aansluiten bij de wensen van eindgebruikers. Zijn zij bijvoorbeeld betrokken geweest bij de onderzoeksvraagstelling? Hebben ze een rol in het vertalen van opbrengsten naar concrete acties? Voor tips verwijzen we u graag naar onze publicaties over [diversiteit](#) en [participatie](#).

E-health, het toepassen van ICT, internet en mobiele technologie in de gezondheidszorg, is ook een belangrijk criterium. Bij de beoordeling wordt rekening gehouden met de aard van het onderzoek. Voor digitale onderzoeksdata geldt als uitgangspunt dat data vindbaar, toegankelijk en uitwisselbaar moet zijn. Zie hiervoor de ZonMw factsheets over [e-health](#) en [Toegang Tot Data](#).

Procedurele criteria

- De domeinaanvraag moet in het Nederlands zijn opgesteld. De later in te dienen onderzoeksvorstellen dienen in het Engels te worden opgesteld.
- Een domeinaanvraag bestaat uit drie delen:
 1. De in te vullen velden in Projectnet (o.a. projectleden, samenvatting etc.)
 2. Het ingevulde format 'Domeinaanvraag TopZorg' (max. 15 pag, Arial 10, omgezet in pdf), dat u meestuurt als bijlage in Projectnet.
 3. Een gespecificeerde begroting (format overige instellingen), als bijlage in te voegen bij de subsidieaanvraag.

NB: Andere bijlagen worden niet meegenomen bij de beoordeling van uw aanvraag.

- Subsidieaanvragen dienen te voldoen aan de [Algemene subsidiebepalingen](#) van ZonMw.
- Tot slot willen wij u er alvast op wijzen dat evt. benodigde METC verklaringen geregeld moeten zijn voorafgaand aan het indienen van de onderzoeksvorstellen. Dit om de tijd die is uitgetrokken voor het experiment TopZorg (2014-2017) ten optimale te benutten. Voor meer informatie hierover zie ook de ZonMw website over [Voorwaarden en financiën](#) en de [Code Openheid Dierproeven en de Code Biosecurity](#).
- Van de projectteams wordt verwacht dat zij gedurende het experiment te allen tijde hun medewerking verlenen aan de programmabrede evaluatie en de door ZonMw georganiseerde overleggen en bijeenkomsten.

Beoordeling en besluitvorming

De domeinaanvragen worden beoordeeld door de begeleidingscommissie van het programma TopZorg. Daarbij kijkt de commissie met name naar de helderheid van het plan van aanpak, onderbouwing van de gemaakte keuzes en de evalueerbaarheid van het plan als geheel. Dit resulteert in een advies richting de minister van VWS, die uiteindelijk het definitieve besluit neemt. Een korte presentatie van de domeinaanvragen door de ziekenhuizen tijdens de commissievergadering op 12 mei 2014, maakt onderdeel uit van de beoordelingsprocedure. Nadere informatie hiervoor volgt in april.

Verder verwijzen wij u voor de procedures voor de beoordeling van subsidieaanvragen naar de brochure 'Procedures ZonMw'.

Tijdpad

Deadline indienen subsidieaanvraag	17 april 2014
Beoordelingsvergadering	12 mei 2014
Definitieve besluitvorming	eind mei/begin juni 2014
Uiterlijke startdatum	2 maanden na honorering
Uiterlijke einddatum	31 december 2017

Downloads en links (via www.zonmw.nl)

[Subsidiebepalingen 2013](#)

[Procedurebrochure](#)

[Begroting](#) (ZonMw format overige instellingen)

Technische vragen

Bij technische vragen betreffende het gebruik van het elektronisch indiensysteem ZonMw neemt u contact op met de helpdesk. Deze is bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 08:00 tot 17:00 uur, tel. 070 349 51 78, of per e-mail projectnet@zonmw.nl. Vermeld in uw e-mail uw telefoonnummer zodat wij u eventueel kunnen terugbellen.

Indiening (via ProjectNet)

Aanvragen kunnen uitsluitend elektronisch en conform de richtlijnen worden ingediend via het ProjectNet-systeem van ZonMw. **Sluitingsdatum** voor het indienen is **donderdag 17 april**, om **15.00 uur**.

- [Maak subsidieaanvraag](#)
- [Bewerk subsidieaanvraag](#)

Direct na het digitaal indienen van de subsidieaanvraag dient u een definitieve PDF te maken en voorzien van de handtekening van de “bestuurlijk verantwoordelijke” en “projectleider en penvoerder”, op te sturen naar ZonMw, t.a.v. Marjet van der Vegt, Postbus 93 245, 2509 AE Den Haag. Deze dient uiterlijk 1 week na de digitale indiening binnen te zijn.

TIPS

- Als u nog niet eerder met ProjectNet heeft gewerkt moet u zich eerst aanmelden als '[Nieuwe gebruiker](#)'.
- Wij raden u aan om, voordat u uw aanvraag digitaal indient, een PDF van uw aanvraag uit te printen en na te lopen op onregelmatigheden. Vooral als u uw aanvraag eerst in Word heeft opgesteld en vervolgens naar ProjectNet heeft gekopieerd kan het voorkomen dat sommige tekens (zoals aanhalingstekens) niet goed worden omgezet. U kunt dit in ProjectNet zelf corrigeren.

Heeft u naar aanleiding van deze mail nog inhoudelijke vragen of vragen over de procedure, dan kunt u contact opnemen met:

- Manon Hekman (programmasecretaris): 070 349 52 41, topzorg@zonmw.nl of
- Marjet van der Vegt (programma-assistent): 070 349 52 70, topzorg@zonmw.nl.

Bijlagen (toegevoegd aan de e-mail)

- Format Domeinaanvraag TopZorg
- Onderzoeksvraagstellingen evaluatieonderzoek TopZorg

Format Domeinaanvraag TopZorg

- Maximaal aantal pagina's voor dit deel van de aanvraag is **15 pagina's** (Arial 10)
- De domeinaanvraag moet in het **Nederlands** worden geschreven
- Graag onderstaande 'hoofdstukindeling' aanhouden bij het uitwerken van de aanvraag
- Lees nauwkeurig de bijbehorende uitnodiging (oproep voor deze aanvraag). Deze is leidend voor de beoordeling van de domeinaanvraag.

1. Contextbeschrijving

- *Beschrijf het domein en de positie die het ziekenhuis in Nederland (en daar waar van toepassing internationaal) op dit domein inneemt.*
- *Beschrijf voor dit domein de huidige stand van zaken, onderverdeeld naar (1) patiëntenzorg, (2) wetenschappelijk onderzoek en (3) onderwijs, zowel binnen als buiten de eigen instelling.*

2. Doelstelling

- *Beschrijf, in relatie tot de context, helder, concreet en bondig wat de aanvraag beoogt en op welke doelgroep(en) u zich richt.*
- *Licht in het verlengde daarvan toe/ onderbouw wat de aanvraag toevoegt aan de bestaande kennis en praktijk en lopende onderzoeken.*

3. Relevantie

Geef een toelichting op:

- *de maatschappelijke meerwaarde van de aanvraag;*
- *hoe u met uw aanvraag kunt bijdragen aan het programmabrede evaluatieonderzoek;*
- *het vernieuwende of innovatieve karakter van uw aanvraag;*
- *waarom de beoogde activiteiten (onderverdeeld naar verzekerde/ niet verzekerde zorg, onderzoek, onderwijs) niet regulier of vanuit andere middelen gefinancierd kunnen worden;*
- *en besteed waar van toepassing ook aandacht aan de algemene ZonMw criteria: diversiteit van mensen; participatie van patiënten/ eindgebruikers; ICT en e-health; toegang tot data.*

4. Plan van aanpak

Licht toe hoe u de beoogde doelstellingen denkt te realiseren, met aandacht voor:

- *de onderverdeling naar zorg, onderwijs, onderzoek;*
- *raakvlakken met aanpalende projecten en lopende onderzoeken op dit domein;*
- *fasering en tijdsplanning;*
- *samenstelling, expertise projectteam;*
- *wie vervult welke rol, hoe een en ander te organiseren en in het verlengde daarvan de samenwerking in- en extern die dit vereist;*
- *de infrastructuur die de komende 4 jaar nieuw wordt opgezet of uitgebreid;*
- *hoe u na afloop van het experiment zorg draagt voor kennisoverdracht, implementatie en bestendiging van de resultaten c.q. opgedane inzichten.*

5. Financiële gegevens

Geef een toelichting op de begroting, met aandacht voor:

- *de verdeling naar verzekerde/ niet verzekerde zorg, onderwijs en onderzoek;*
- *evt. cofinanciering en/of eigen bijdragen;*
- *verdeling van het aangevraagde budget over de jaren met een onderverdeling naar de kostenposten: personeel; materieel; implementatie; apparatuur; overig.*

Verplichte bijlage bij dit onderdeel van de domeinaanvraag is: een gespecificeerde begroting volgens het ZonMw format 'overige instellingen'.

Bijlage C Uitnodiging indienen onderzoeksvoorstellen TopZorg

Onderwerpen: TopZorg, klinisch onderzoek, geselecteerde domeinen
Datum geplaatst: 15 mei 2014
Deadline: 17 juni 2014

Doel en achtergrond programma TopZorg

Het Experiment TopZorg gaat, voor een periode van 4 jaar (2014-2018), specifieke zorg, onderzoek en onderwijs in een drietal niet-academische ziekenhuizen⁵ faciliteren. Het betreft een bijzondere subsidie voor de aangegeven periode, met als doel het vaststellen van de meerwaarde hiervan. De pilot ondersteunt zeer specialistische patiëntenzorg (waarvoor geen doorverwijzing mogelijk is), die geleverd wordt door meerdere disciplines en binnen het ziekenhuis breed ingebed is als prioriteit voor zowel zorg als wetenschappelijk onderzoek.

Academische ziekenhuizen in Nederland ontvangen voor deze combinatie van zorg, onderzoek en onderwijs een beschikbaarheidsbijdrage van de overheid. Doel van het experiment TopZorg is om vast te stellen of het meerwaarde biedt om deze combinatie ook te faciliteren voor niet-academische ziekenhuizen. Met het oog hierop wordt door een externe onderzoeksinstituten, in nauwe samenwerking met de deelnemende ziekenhuizen, een programmabrede evaluatie uitgevoerd. Een aantal activiteiten, waaronder de resultaten van het experiment TopZorg, zullen het ministerie van VWS input leveren voor besluitvorming rondom toekomstig beleid.

Met deze ronde wordt beoogd onderzoeksprojecten mogelijk te maken ter verbetering van de kwaliteit van topreferente zorg in Nederland, op vijf specifieke domeinen.

Randvoorwaarden

Wie kan aanvragen

In vervolg op de subsidieoproep voor het indienen van domeinaanvragen, is deze subsidieoproep specifiek bedoeld voor het indienen van domeingerelateerde onderzoeksvoorstellen. Per deelnemend ziekenhuis zijn de volgende domeinen vastgesteld:

Ziekenhuis	Domein
St. Antonius ziekenhuis	Hartaandoeningen
	Longziekten
St. Elisabeth ziekenhuis	Neuro-domein
	Traumazorg
Oogziekenhuis Rotterdam	Oogaandoeningen

Alleen de participerende ziekenhuizen kunnen onderzoeksaanvragen hiervoor indienen. Daarbij is samenwerking met een umc/ wetenschappelijke onderzoeksinstituten verplicht.

Budget en looptijd

Voor de drie ziekenhuizen die deelnemen aan dit experiment is in totaal een budget beschikbaar van 28,8 miljoen euro. Dit budget is als volgt verdeeld over de drie ziekenhuizen:

⁵ St. Antonius Ziekenhuis in Nieuwegein, St. Elisabeth Ziekenhuis in Tilburg en het Oogziekenhuis Rotterdam

Ziekenhuis	Budget	# domeinen
St. Antonius Ziekenhuis in Nieuwegein	12.70 miljoen	2
St. Elisabeth Ziekenhuis in Tilburg	9.44 miljoen	2
Oogziekenhuis Rotterdam	6.66 miljoen	1
TOTAAL	28.80 miljoen	5

Gezien het belang van de relatie zorg en onderzoek die het programma kenschetst mag ieder ziekenhuis, per domein minimaal 30% en maximaal 80% van het beschikbare budget aan zorg besteden. De resterende 20%-70% is beschikbaar voor onderzoek.

Toekenning van het zorgbudget volgt uit de beoordeling van de al eerder bij ZonMw ingediende domeinaanvragen. De definitieve besluitvorming en communicatie hierover vindt naar verwachting begin juni plaats. In vervolg hierop volgen subsidierondes specifiek bedoeld voor het indienen van de separate onderzoeksvoorstellen, waarvan de voorliggende oproep de eerste is.

Indien na deze 1^e onderzoeksrunde het totaal beschikbare budget nog niet is toegekend, volgt eind 2014 nog een 2^e onderzoeksrunde, met als deadline januari 2015.

Uiterlijk 2 maanden na honorering dienen de onderzoeksprojecten van start te gaan⁶. De uiterlijke einddatum van de onderzoeksprojecten hangt samen met de duur het experiment TopZorg en is in overleg met het ministerie van VWS vastgesteld op 30 juni 2018.

Beoordelingscriteria

Inhoudelijke- en samenwerkingscriteria

- De onderzoeksprojecten die als onderdeel van dit experiment worden uitgevoerd kunnen aantoonbaar niet op andere wijze gefinancierd worden.
- Fundamenteel onderzoek⁷ valt buiten de kaders van het experiment TopZorg en komt daarmee niet voor subsidie in aanmerking.
- Onderzoeksprojecten hebben een concrete en toetsbare vraagstelling en adequate onderzoeksopzet (methodologie) die daarop aansluit. Centraal staat de passendheid van de methodologie bij de vraagstelling. Dit betekent dat zowel RCT's als andere onderzoeksvormen kunnen voldoen. De keuze voor methodologie moet goed worden onderbouwd. Bij de keuze van de uitkomstmaten dient –naast eventuele andere maten– altijd het patiëntenbelang c.q. gezondheidswinst te worden meegewogen.
- Daar waar sprake is van een multi-center studie wordt duidelijk toegelicht hoe dit organisatorisch wordt ingericht. Met daarbij aandacht voor de verdeling (door wie en hoe) van de onderzoeksgelden. Indien van toepassing moet als bijlage bij de aanvraag een ondertekende verklaring van deelname aan de studie van de participerende instellingen worden gevoegd.
- Onder het tabblad relevantie in projectnet wordt expliciet toegelicht hoe het onderzoeksvoorstel zich verhoudt tot de eerder ingediende domeinaanvraag, de andere ingediende onderzoeksaanvragen en/ of lopende onderzoeken op dit terrein.
- Voor de duur van het experiment is samenwerking met een umc/ wetenschappelijke onderzoeksinstituut verplicht. Geef per project aan met welk umc en/ of wetenschappelijke onderzoeksinstituut er wordt samengewerkt en waar die samenwerking uit bestaat.

⁶ Dit wijkt af van de Algemene subsidiebepalingen ZonMw, geldend per 1 juli 2013.

⁷ Onderzoek waarvan de vraagstelling voornamelijk wordt bepaald door wetenschapsinterne motieven en dat primair is gericht op kennisvermeerdering.

- Investerings in wetenschappelijke infrastructuur en/of apparatuur mogen alleen worden opgevoerd als de regionale en landelijke betekenis daarvan overtuigend kan worden aangetoond (bijvoorbeeld via medegebruik door (onderzoekers van) andere instellingen. Met daarbij aandacht voor wat er in andere instellingen gebeurt, dan wel beschikbaar is, of en zo ja hoe er gebruik wordt gemaakt van aanwezige kennis en middelen van de umc's en hoe de investering na afloop van het experiment te borgen.
- In de onderzoeksplannen dient expliciet te worden beschreven hoe na afloop van het project zorg wordt gedragen voor kennisoverdracht, implementatie en borging. Dit ondermeer in relatie tot de regionale en landelijke onderzoeksfunctie van de deelnemende ziekenhuizen op de betreffende domeinen. In het verlengde daarvan is het advies om al in een vroeg stadium implementatiedeskundigheid, bij de uitwerking van de subsidieaanvraag, te betrekken.
- Geef aan hoe (met welke parameters) u vanuit het onderzoeksvoorstel een bijdrage denkt te kunnen leveren aan de evaluatie van het TopZorg programma.

ZonMw-brede criteria

Naast de specifieke inhoudelijke criteria in deze oproep zijn onderstaande ZonMw-brede criteria van belang bij de beoordeling van projecten:

- ZonMw stimuleert optimaal gebruik van data en ondersteunt dit met een [nieuwe subsidiebepaling](#) over databestanden (zie artikel 20) die het delen van data uiteindelijk mogelijk maakt. In de aanvraag worden de mogelijkheden beschreven om gebruik te maken van bestaande databestanden of de noodzaak van nieuwe dataverzameling onderbouwd. Als een nieuwe dataverzameling wordt opgezet, wordt gebruik gemaakt van [de checklist voor datamanagement en de toelichting daarbij](#). De invoering van datamanagement is nu in een pilotfase. De beoordeling van uw subsidieaanvraag hangt daarom niet af van wat u invult in de checklist. Met het gebruik van de checklist doet u mee aan de pilot om de werkwijzen voor datamanagement verder te verbeteren. Meer informatie over datamanagement bij ZonMw en de pilot vindt u op de [website](#). NB: Wat voor data geldt, geldt ook voor lichaamsmateriaal of beeldmateriaal.
- Goede projecten houden waar mogelijk rekening met verschillen tussen mensen. Bijvoorbeeld met verschillen in leeftijd, sekse, sociaaleconomische status en culturele achtergrond. Daarnaast is het van belang dat projecten aansluiten bij de wensen van (eind)gebruikers. Zijn zij bijvoorbeeld betrokken geweest bij de onderzoeksvraagstelling en/ of de opzet van het onderzoek? Hebben ze een rol in het vertalen van opbrengsten naar concrete acties? Welke rol spelen patiëntenverenigingen? Geef indien van toepassing aan hoe er binnen het onderzoeksproject rekening wordt gehouden met diversiteit en hoe om te gaan met de participatie van (eind)gebruikers. Voor tips verwijzen we u graag naar onze publicaties over [diversiteit en participatie](#).
- ZonMw hanteert aanvullende criteria voor toepassing van ICT en eHealth in projecten. Besteedt uw onderzoeksaanvraag aandacht aan eHealth en/of speelt ICT op andere wijze een rol in het project? Bekijk dan de [programmapagina van het actieplan eHealth](#) op de website van ZonMw. Daar leest u met welke criteria u rekening moet houden.

Procedurele criteria

- De ziekenhuizen toetsen zelf de relevantie van de onderzoeksvragen. Hiertoe dient bij de ingediende aanvragen een bijlage te worden gevoegd met daarin per domein een lijst met de titels c.q. onderwerpen van de geselecteerde en relevant bevonden onderzoeksvoorstellen.
- De onderzoeksaanvragen en bijlagen dienen in het Engels te worden opgesteld.
- Een onderzoeksaanvraag bestaat uit:
 1. De in te vullen velden in Projectnet.
 2. Een gespecificeerde begroting (format overige instellingen), als bijlage in te voegen bij de subsidieaanvraag.

3. Bijlage relevantie onderzoeksvoorstellen: een lijst met de titels c.q. onderwerpen van de relevante onderzoeksvoorstellen per domein, die u als bijlage meestuurt in Projectnet.
4. Bijlage handtekeningen deelnemende centra: indien er sprake is van een Multi-center studie dient een ondertekende verklaring van de deelnemende centra aan de studie als bijlage in Projectnet te worden toegevoegd.
5. Bijlage checklist datamanagement: indien een nieuwe dataverzameling wordt opgezet dient u de '[checklist datamanagement](#)' in te vullen en als bijlage toe te voegen aan uw aanvraag in ProjectNet.

NB: Andere bijlagen worden niet meegenomen bij de beoordeling van uw aanvraag.

- Uiterlijk 22 mei ontvangt ZonMw (topzorg@zonmw.nl) graag van ieder in te dienen onderzoeksvoorstel een titel, samenvatting en max. 8 trefwoorden. Dit met het oog op het werven van externe referenten voor de beoordeling van de onderzoeksaanvragen. Deze dienen – evenals de aanvraag zelf – in het Engels te zijn geschreven. Daarbij het verzoek tenminste drie en maximaal vijf referentsuggesties op te geven via het daarvoor beschikbaar gestelde format.
- Daar waar sprake is van cofinanciering dient dit inzichtelijk te worden gemaakt. Ook als het om cofinanciering vanuit de eigen instelling gaat.
- Reserveer 5% van uw projectbudget voor verspreiding en implementatie. Neem dit op in uw begroting.
- Reserveer daar waar van toepassing een bedrag in uw projectbudget voor patiëntenparticipatie.
- Subsidieaanvragen dienen te voldoen aan de Algemene subsidiebepalingen van ZonMw.
- Daar waar een METC verklaring nodig is, dient deze uiterlijk 15 september bij ZonMw binnen te zijn. Dit om te voorkomen dat een project straks niet van start kan gaan/ vertraging oploopt omdat er nog geen METC verklaring is en daarmee de tijd die is uitgetrokken voor het experiment TopZorg ten optimale te benutten. Voor meer informatie zie ook [Voorwaarden en financiën](#) en [Gedragcodes](#) op de ZonMw website.
- Van de projectbetrokkenen wordt verwacht dat zij gedurende het experiment te allen tijde hun medewerking verlenen aan de programmabrede evaluatie en de op initiatief van ZonMw georganiseerde overleggen en bijeenkomsten.
- Ieder ziekenhuis wijst (per domein of project) een centraal aanspreekpunt aan. Deze persoon is zowel benaderbaar voor algemene vragen als ook inhoudelijke domein-/ onderzoeksgelateerde vragen en is, daar waar nodig, in staat om snel te schakelen met de intern betrokkenen.

Beoordeling en besluitvorming

De ingediende onderzoeksaanvragen worden volgens de gebruikelijke ZonMw procedure beoordeeld, waarbij de kwaliteit voorop staat. Externe referenten beoordelen de kwaliteit van de aanvragen. U krijgt vervolgens de gelegenheid te reageren op het oordeel van de referenten (het wederhoor). De begeleidingscommissie TopZorg stelt daarna een definitief kwaliteitsoordeel vast op basis van het referentenoordeel en uw weerwoord daarop. Hiervoor maakt zij gebruik van een vijfpuntschaal: zeer goed, goed, voldoende, matig, onvoldoende. Dit resulteert in een advies richting de minister van VWS, die uiteindelijk het definitieve besluit neemt. Om voor subsidie in aanmerking te komen, moet een onderzoeksvoorstel tenminste als kwalitatief voldoende zijn beoordeeld.

Verder verwijzen wij u voor de procedures voor de beoordeling van subsidieaanvragen naar de brochure 'Procedures ZonMw'.

Tijdpad

Deadline indienen subsidieaanvraag	17 juni 2014
Ontvangst commentaar referenten	15 juli 2014
Deadline indienen wederhoor	19 augustus 2014
Besluit	Medio oktober 2014
Uiterlijke startdatum	2 maanden na honorering
Uiterlijke einddatum	30 juni 2018

Downloads en links (via www.zonmw.nl)

[Subsidiebepalingen 2013](#)

[Procedurebrochure](#)

[Begroting](#) (ZonMw format overige instellingen)

Technische vragen

Bij technische vragen betreffende het gebruik van het elektronisch indiensysteem ZonMw neemt u contact op met de helpdesk. Deze is bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 08:00 tot 17:00 uur, tel. 070 349 51 78, of per e-mail projectnet@zonmw.nl. Vermeld in uw e-mail uw telefoonnummer zodat wij u eventueel kunnen terugbellen.

Indiening (via ProjectNet)

Aanvragen kunnen uitsluitend elektronisch en conform de richtlijnen worden ingediend via het ProjectNet-systeem van ZonMw. Sluitingsdatum voor het indienen is **dinsdag 17 juni**, om **15.00 uur**.

- [Maak subsidieaanvraag](#)
- [Bewerk subsidieaanvraag](#)

Direct na het digitaal indienen van de subsidieaanvraag dient u een definitieve PDF te maken en voorzien van de handtekening van de “bestuurlijk verantwoordelijke” en “projectleider en penvoerder”, op te sturen naar ZonMw, t.a.v. Ine de Jong, Postbus 93 245, 2509 AE Den Haag. Deze dient uiterlijk 1 week na de digitale indiening binnen te zijn.

TIPS

- Als u nog niet eerder met ProjectNet heeft gewerkt moet u zich eerst aanmelden als '[Nieuwe gebruiker](#)'.
- Wij raden u aan om, voordat u uw aanvraag digitaal indient, een PDF van uw aanvraag uit te printen en na te lopen op onregelmatigheden. Vooral als u uw aanvraag eerst in Word heeft opgesteld en vervolgens naar ProjectNet heeft gekopieerd kan het voorkomen dat sommige tekens (zoals aanhalingstekens) niet goed worden omgezet. U kunt dit in ProjectNet zelf corrigeren.

Heeft u naar aanleiding van deze mail nog inhoudelijke vragen of vragen over de procedure, dan kunt u contact opnemen met:

- Manon Hekman (programmasecretaris): 070 349 52 41, topzorg@zonmw.nl of
- Marjet van der Vegt (programma-assistent): 070 349 52 70, topzorg@zonmw.nl.

Bijlage D Commissiesamenstelling

Voorzitter

Dr. G. (Guusje) ter Horst	Eerste Kamerlid PvdA <i>Eerste Kamer der Staten-Generaal</i>
---------------------------	---

Commissieleden

Dr. M.H.P. (Anemone) Bögels	Directeur <i>Nederlandse Federatie van Kankerpatiëntenorganisaties</i>
-----------------------------	---

Dr. B.P. (Bas) Geerdes	Senior medisch adviseur, divisie zorg & gezondheid <i>Achmea</i>
------------------------	---

Prof. dr. W.N.J. (Wim) Groot	Hoogleraar gezondheidseconomie, hoogleraar evidence based education <i>Universiteit van Maastricht</i> Raadslid RVZ
------------------------------	---

Dr. A.J. (Joke) Mintjes – de Groot	Em. lector acute intensieve zorg <i>Hogeschool Arnhem en Nijmegen</i>
------------------------------------	--

Prof. dr. W.C. (Wilco) Peul	Hoogleraar algemene neurochirurgie, neurochirurg en epidemioloog <i>Leids Universitair Medisch Centrum en Medisch Centrum Haaglanden</i>
-----------------------------	---

Prof. dr. T.P.M. (Thea) Vliet Vlieland	Bijzonder hoogleraar doelmatigheid van revalidatieprocessen, in het bijzonder fysiotherapie, arts en fysiotherapeut <i>Leids Universitair Medisch Centrum</i>
--	--

Waarnemer vanuit VWS

Dr. M.K.A. (Marlies) Sloover	Senior Beleidsadviseur, directie curatieve zorg <i>Ministerie van VWS</i>
------------------------------	--